

STORTINGET

Innst. 413 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Landbruks- og matministerens redegjørelse 7. juni 2019 og Dokument 8:157 S (2018–2019)

Innstilling fra næringskomiteen om landbruks- og matministerens redegjørelse 7. juni 2019 om Mattilsynets tilsynsvirksomhet og Representantforslag fra stortingsrepresentant Geir Pollestad om ekstern gransking av Mattilsynet

Til Stortinget

Landbruks- og matministerens redegjørelse

Bakgrunn

Landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad holdt 7. juni 2019 en redegjørelse for Stortinget om Mattilsynets tilsynsvirksomhet. Stortinget fattet samme dag vedtak om at landbruks- og matministerens redegjørelse sendes næringskomiteen for behandling i medhold av Stortingets forretningsorden § 45.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Linda C. Hofstad Helleland, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Nancy P. Anti og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til at Mattilsynet har en svært viktig rolle for å sikre god dyrevelferd i norsk landbruk. Mattilsynet er avhengig av tillit både

hos innbyggerne, bønder og andre som er i kontakt med Mattilsynet.

Komiteen viser til at Mattilsynet også har en avgjørende rolle for norsk sjømateksport, gjennom å føre tilsyn med at sjømaten er trygg og holder god kvalitet.

Komiteen viser til at Mattilsynet må ha god samhandling og en effektiv koordinering internt i Mattilsynet for å møte utfordringer som har en tverrfaglig karakter. Det er nødvendig at Mattilsynet samarbeider godt med andre fagmyndigheter, næringer og organisasjoner i Norge. God og oppdatert kunnskap om lokale og nasjonale forhold innenfor de næringene som de har tilsyn med, er viktig for å gi brukerne tilpasset veiledning og for å sikre et effektivt, målrettet og godt synlig tilsyn.

Det har gjennom media blitt presentert flere saker hvor Mattilsynets arbeidsmetoder er blitt kritisert. Komiteen viser til pelsdyrsaken fra Sandnes og til en dom i Fosen tingrett hvor Lerøy Midt ble frifunnet for overtredelse av dyrevelferdsloven. Denne dommen er ikke rettskraftig. I begge disse sakene er rapportene skrevet av personer som ikke selv har utført tilsyn. Dette er en uheldig praksis.

Når det i den offentlige debatten stilles spørsmål ved Mattilsynets forvaltningspraksis, og det pekes på at den ikke er i samsvar med god forvaltningsskikk som forutsatt i forvaltningsloven, må det tas nødvendige grep.

Komiteen mener det er avgjørende at Mattilsynet har den tillit og kraft som er nødvendig for å reagere når regelverket om dyrehold og dyrevelferd brytes. Samtidig må tilsynet spille på lag med de aktørene det føres tilsyn med, for å sikre at norsk dyrevelferd er i verdenstoppen. I tråd med god forvaltningsskikk må tilsynet opptre objektivt, saksorientert og troverdig.

Komiteen viser til at direktøren i Mattilsynet gikk av 24. mai 2019 som følge av en konkret tilsynssak i Sandnes i Rogaland.

Komiteen erfarer at det er mange dyktige ansatte i Mattilsynet rundt om i landet, og er opptatt av at deres kompetanse og erfaring tas godt vare på.

Komiteen viser til at Mattilsynet administrativt ligger under Landbruks- og matdepartementet. Komiteen viser til at landbruks- og matministeren etter egen anmodning var i Stortinget fredag 7. juni 2019 og redegjorde for situasjonen i Mattilsynet.

Komiteen merker seg at landbruks- og matministeren i sin redegjørelse orienterte om at det er satt i gang både intern og ekstern gransking innad i Mattilsynet for å se på hvordan Mattilsynet utfører og følger opp tilsyn. Dette er bra.

Komiteen viser til redegjørelsen fra landbruks- og matministeren i Stortinget 7. juni 2019, hvor det fremkommer at Mattilsynet årlig gjennomfører mellom 60 000 og 70 000 tilsyn langs hele matproduksjonskjeden, herunder også tilsyn med dyrevelferd hos dyr som ikke skal bli mat. Komiteen er enig i at dette er en viktig jobb for å sikre trygg mat og fremme god dyrehelse og dyrevelferd.

Komiteen viser til samme redegjørelse, hvor det fremgår at Mattilsynet de siste årene har mottatt 300–400 klager årlig på vedtak som er fattet på regionnivå. Om lag 20 pst. av disse har resultert i at det opprinnelige vedtaket er omgjort. Det er særlig innen fagområdene dyrevelferd og akvakultur at klagesakene er mange og omfattende.

Komiteen merker seg at Riksrevisjonen nå har en pågående revisjon av myndighetenes innsats mot alvorlige brudd på dyrevelferdsloven i landbruket.

Komiteen merker seg videre at det fremgår av redegjørelsen at departementet har vært opptatt av styrket brukerorientering med økt vekt på veiledning i Mattilsynets løpende tilsynsarbeid.

Komiteen merker seg at den eksterne granskingen i første omgang er tenkt gjennomført rundt hendelsen i Rogaland.

Komiteen er opptatt av at saksbehandlingen i Mattilsynet skal være lik i de ulike delene av landet og innenfor de samme næringene. Tilsynet må også tilstrebe åpenhet i sin saksbehandling der dette er mulig.

Komiteen mener det er viktig at Mattilsynets nye ledelse nå gjennomfører de tiltakene som er nødvendige for å sikre at Mattilsynet har god forvaltningspraksis og gjennomfører sine tilsynsoppgaver på en måte som inngir tillit, både hos virksomheter der Mattilsynet utfører tilsyn, og i befolkningen generelt.

Komiteen er tilfreds med at landbruks- og matministeren har varslet at hun vil følge nøye med på Mattilsynets forbedringsarbeid.

Komiteen ber om at regjeringen iverksetter en uavhengig gransking av Mattilsynets tilsynsvirksomhet innenfor både grønn og blå sektor.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å iverksette en uavhengig gransking av Mattilsynets tilsynsvirksomhet innenfor både grønn og blå sektor.»

Komiteen understreker at Landbruks- og matdepartementet ved iverksettelsen av den uavhengige granskingen tar hensyn til behovet for å involvere Nærings- og fiskeridepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Representantforslag 157 S (2018–2019)

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen iverksette en ekstern gransking av Mattilsynets tilsynsvirksomhet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen viser til merknader og forslag vedrørende landbruks- og matministerens redegjørelse.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til redegjørelsen og representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen om å iverksette en uavhengig gransking av Mattilsynets tilsynsvirksomhet innenfor både grønn og blå sektor.

II

Landbruks- og matministerens redegjørelse 7. juni 2019 om Mattilsynets tilsynsvirksomhet – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 14. juni 2019

Geir Pollestad

leder

Margunn Ebbesen

ordfører

